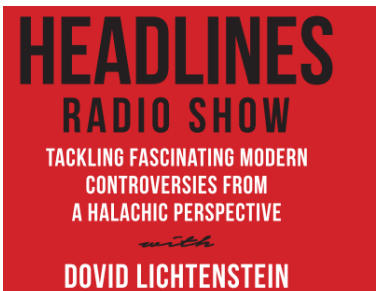

What happens if the Democrats win

Show# 287 | Aug 29th 2020

Rabbi Goldberg

SINAI, NOT WASHINGTON

An Open Letter to the Torah Community

The unhealthy confusion of Torah values with politics brings disrepute to Torah and harm to Torah Jews.

No party platform can substitute for our mesorah.

As a community, we ought to clearly and proudly stand up for the Torah's stance on societal issues, embracing a worldview that identifies with no party or political orientation. Our interests may dovetail with a particular party or politician in one or another situation, but our values must remain those of Sinai, not Washington.

Moral degradation infects a broad swath of the American political spectrum. In the camps of both liberals and conservatives, many political players are on a hyper-partisan quest for victory at all costs. Good character and benevolent governance are devalued, contrition is seen as weakness and humility is confused with humiliation. Many politicians and media figures revel in dividing rather than uniting the citizens of our country. Others legitimize conspiracy theories. None of this is good for America, and certainly not for us Jews.

Shameless dissembling and personal indecency acted out in public before the entire country are, in the end, no less morally corrosive than the embrace of abortion-on-demand or the normalization of same-gender relationships. The integrity and impact of what we convey to our children and students about kedusha, tzni'us, emes, kavod habriyos and middos tovos are rendered hollow when contradicted by our admiration for, or even absence of revulsion at, politicians and media figures whose words and deeds stand opposed to what we Jews are called upon to embrace and exemplify.

These are not new problems. But the challenge seems to grow worse with time. If we don't stop to seriously consider the negative impact of our community's unhealthy relationship with the current political styles, we risk further erosion of our ability to live lives dedicated to truly Jewish ideals.

We Jews are charged to be an example for all Americans.

Serious moral issues – truth, loyalty, contrition, vengeance, tolerance – are at the heart of much of today's political discourse. Whether we realize it or not, many of us have come to be guided in such matters, at least in part, by politicians and media figures with whom we share neither values nor worldview.

We are a people charged with modeling and teaching ethical behavior and morality to others. It should be inconceivable for us to be, and be seen as, willing disciples of deeply flawed people who are now the de facto arbiters of what is morally acceptable. We should be ashamed when Torah leaders seem to have been replaced as our ethical guides by people of low character and alien values.

As Orthodox Jews, we live in a benevolent host society to which we have rightly given our loyalty. It is thus important that we not be regarded by the American public as turning a blind eye to the degradation of our moral climate in exchange for political support for parochial interests.

We must not allow ourselves to be co-opted by any party.

There are issues of great importance to us, like education funding, anti-discrimination laws and the affordability and safety of our neighborhoods, and we rightly advocate for our positions. But we must reject the efforts of those who, for self-serving electoral gain, seek to turn Jews against any party or faction. Our practical focus should be on recruiting allies and building alliances, and we ought to shun partisan posturing that only alienates us from those who govern us.

We must ensure that Israel is not used as a political weapon.

We must oppose efforts to turn support for Israel from a broad consensus into a wedge issue. Although we may rightly be concerned about trends regarding Israel in some corners, indicting an entire party as anti-Israel is not only inaccurate but has the potential of becoming a self-fulfilling prophecy. Nor should any party's strong support for Israel become a justification to blindly support its politicians in every other matter. We should advocate for Israel's security and other needs without painting ourselves into a partisan corner.

We should vote as Jews, not partisans.

Nothing stated above is intended to address anyone's voting choices. We write simply to caution against the reflexive identification of Orthodox communal interests with any particular party or political philosophy.

To that end, let us commit to being guided only by Torah perspectives and strive to insulate ourselves, our families, students and congregants from being influenced by the objectionable speech and conduct that have come to infect many parts of the political spectrum.

When we vote, let us do so as Torah Jews, with deliberation and seriousness, not as part of any partisan bandwagon. We are not inherently Democrats or Republicans, conservatives or liberals. We are Jews – in the voting booth no less than in our homes – who are committed, in the end, only to Torah.

Rabbi Emanuel Feldman *Rabbi Hillel Goldberg* *Jeff Jacoby*

Eytan Kobre *Yosef Rapaport* *Rabbi Avi Shafran* *Dr. Aviva Weisbord*

תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף יח עמוד א

בראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון. מאי כבני מרון? הכא תרגימו כבני אמרנא. ריש לקיש אמר: כמעלות בית מרון. (אמר) רב יהודה אמר שמואל: כחיילות של בית דוד. אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: וכולן נסקרין בסקירה אחת.

Riddle of the Week

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יט עמוד ב – בבא מציעא דף ל עמוד ב

והתעלמת מהם - פעמים שאתה מתעלם מהם ופעמים שאין אתה מתעלם מהם; הא כיצד? אם היה כהן והיא בבית הקברות, או היה זקן ואינה לפי כבודו, או שהיתה מלאכתו מרובה משל חברו, לכך נאמר: והתעלמת.

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף מא עמוד א

אמר רב יוסף: מצוה בו יותר מבשלוחו; כי הא דרב ספרא מחריך רישא, רבא מלח שיבוטא.

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ע עמוד א

אזל ההוא אזמניה לדינא לקמיה דרב נחמן, אייתי פיתקא דהזמנא. אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא, אמר ליה: איזיל או לא איזיל? אמר ליה: מיזל לא מיבעי לך למיזל, משום דגברא רבה את, אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל. אתא אשכחיה דקעביד מעקה

Selected audio from our listeners

Answers to the Questions

Answers to the question 1 *click here*

Answers to the question 2 *click here*

Answers to the question 3 *click here*

Comments on the Show

Comments on the show 1 *click here*

Comments on the show 2 *click here*

Comments on the show 3 *click here*

Comments on the show 4 *click here*

Comments on the show 5 *click here*

Comments on the show 6 *click here*

Comments on Previous Shows

Show 280 – Women at risk

Comments on the show 1 *click here*

Show Suggestions

Show Suggestion 1 *click here*

Selected emails from our listeners

Comments on the Show

Hello Reb Dovid,

First of all, Yasher Koach on your fantastic show and significant Tircha in being Magdil Torah V'madirah.

I was glad you took on such a hot-button issue as supporting or being more reserved about President Trump, but I felt one factor to be notably lacking from your discussion: schools. The President has two great advantages in this area over Joe Biden. The first is that President Trump has been a strong supporter of school choice and school vouchers, which allow students to use their tax dollars for the schools of their choice including day schools and Yeshivos. Conversely, Biden has been beholden to the public teachers' unions for fifty years and has continually pushed for more public education for all students and for a higher public school budget. The second issue is that Biden and his party have been creating more federal oversight and involvement in school curricula and policy issues. If Biden is elected, he could push for mandates that curricula include values and ideas that go against our Mesorah and/or Halacha, as well as mandates for different ways schools should organize their facilities. President Trump on the other hand has for a long time encouraged the autonomy of communities to educate their children with their values.

Yasher Koach again,

Michael Anfang

Rabbi Feldman

שולחן ערוך יורה דעה הלכות עבודת כוכבים סימן קנא סעיף יד

אסור לספר בשבחן של עובדי כוכבים, אפילו לומר: כמה נאה עובד כוכבים זה בצורתו, קל וחומר שיספר בשבח מעשיו או שיחבב דבר מדבריו. אבל אם מכוין בשבחו להודות להקב"ה שברא בריה נאה כזו, מותר.

משנה מסכת אבות פרק ג משנה ב

רבי חנינא סגן הכהנים אומר הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו.

ספר שערי תשובה לרבינו יונה שער ג אות קמח

ונאמר (משלי כז, כא): מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו", פירושו: מעלות האדם לפי מה שיהלל, אם הוא משבח המעשים הטובים והחכמים והצדיקים תדע ובחנת כי איש טוב הוא ושרש הצדק נמצא בו, כי לא ימצא את לבו רק לשבח את הטוב והטובים תמיד בכל דבריו, ולגנות את העבירות ולהבזות בעליהן, מבלי מאוס ברע ובחור בטוב. ואם יתכן כי יש בידו עונות נסתרים, אבל מאוהבי הצדק הוא, ולו שרש בבחירה, והוא מעדת מכבדי ה'. והמשבח מעשים מגונים או מהלל רשעים - הוא הרשע הגמור והמחלל את עבודת השם יתברך.

Rabbi Goldberg

SINAI, NOT WASHINGTON

An Open Letter to the Torah Community

The unhealthy confusion of Torah values with politics brings disrepute to Torah and harm to Torah Jews.

No party platform can substitute for our mesorah.

As a community, we ought to clearly and proudly stand up for the Torah's stance on societal issues, embracing a worldview that identifies with no party or political orientation. Our interests may dovetail with a particular party or politician in one or another situation, but our values must remain those of Sinai, not Washington.

Moral degradation infects a broad swath of the American political spectrum. In the camps of both liberals and conservatives, many political players are on a hyper-partisan quest for victory at all costs. Good character and benevolent governance are devalued, contrition is seen as weakness and humility is confused with humiliation. Many politicians and media figures revel in dividing rather than uniting the citizens of our country. Others legitimize conspiracy theories. None of this is good for America, and certainly not for us Jews.

Shameless dissembling and personal indecency acted out in public before the entire country are, in the end, no less morally corrosive than the embrace of abortion-on-demand or the normalization of same-gender relationships. The integrity and impact of what we convey to our children and students about kedusha, tzni'us, emes, kavod habriyos and middos tovos are rendered hollow when contradicted by our admiration for, or even absence of revulsion at, politicians and media figures whose words and deeds stand opposed to what we Jews are called upon to embrace and exemplify.

These are not new problems. But the challenge seems to grow worse with time. If we don't stop to seriously consider the negative impact of our community's unhealthy relationship with the current political styles, we risk further erosion of our ability to live lives dedicated to truly Jewish ideals.

We Jews are charged to be an example for all Americans.

Serious moral issues – truth, loyalty, contrition, vengeance, tolerance – are at the heart of much of today's political discourse. Whether we realize it or not, many of us have come to be guided in such matters, at least in part, by politicians and media figures with whom we share neither values nor worldview.

We are a people charged with modeling and teaching ethical behavior and morality to others. It should be inconceivable for us to be, and be seen as, willing disciples of deeply flawed people who are now the de facto arbiters of what is morally acceptable. We should be ashamed when Torah leaders seem to have been replaced as our ethical guides by people of low character and alien values.

As Orthodox Jews, we live in a benevolent host society to which we have rightly given our loyalty. It is thus important that we not be regarded by the American public as turning a blind eye to the degradation of our moral climate in exchange for political support for parochial interests.

We must not allow ourselves to be co-opted by any party.

There are issues of great importance to us, like education funding, anti-discrimination laws and the affordability and safety of our neighborhoods, and we rightly advocate for our positions. But we must reject the efforts of those who, for self-serving electoral gain, seek to turn Jews against any party or faction. Our practical focus should be on recruiting allies and building alliances, and we ought to shun partisan posturing that only alienates us from those who govern us.

We must ensure that Israel is not used as a political weapon.

We must oppose efforts to turn support for Israel from a broad consensus into a wedge issue. Although we may rightly be concerned about trends regarding Israel in some corners, indicting an entire party as anti-Israel is not only inaccurate but has the potential of becoming a self-fulfilling prophecy. Nor should any party's strong support for Israel become a justification to blindly support its politicians in every other matter. We should advocate for Israel's security and other needs without painting ourselves into a partisan corner.

We should vote as Jews, not partisans.

Nothing stated above is intended to address anyone's voting choices. We write simply to caution against the reflexive identification of Orthodox communal interests with any particular party or political philosophy.

To that end, let us commit to being guided only by Torah perspectives and strive to insulate ourselves, our families, students and congregants from being influenced by the objectionable speech and conduct that have come to infect many parts of the political spectrum.

When we vote, let us do so as Torah Jews, with deliberation and seriousness, not as part of any partisan bandwagon. We are not inherently Democrats or Republicans, conservatives or liberals. We are Jews – in the voting booth no less than in our homes – who are committed, in the end, only to Torah.

Rabbi Emanuel Feldman *Rabbi Hillel Goldberg* *Jeff Jacoby*

Eytan Kobre *Yosef Rapaport* *Rabbi Avi Shafran* *Dr. Aviva Weisbord*

רבינו השאגת אריה עמוד ט

כששימש רבינו הש"א רב במיץ ביקר המלך לואי הי"ח את בית הכנסת ורבינו קיבל פניו וברכו בברכת כהנים. והדבר עשה רושם גדול בלב המלך. ואז אמר המלך, „אני מכבד מדה טובה בכל איש שאמצאנה",

מוריה שנה טו גליון קסט-קע עמוד פב

ונשאר. כרב העיר הוא זכה להערכה ולאהדה רבה. ב־1782 הוא קיבל, וספר תורה בידו, את פני אחיו של המלך לואי ה־16 — מי שיהיה אחר כך המלך לואי ה־18, — שבא לערוך ביקור בבית הכנסת של מיץ. אחי המלך מאוד התרשם ממנו והפליג בשבחו. לקראת סוף ימיו איבד

Too see the story about מגילת סראגוסא & פורים סראגוסא *click here*

תלמוד ירושלמי מסכת יומא פרק ז ה"א

בכל אתר את אמר הולכין אחר התורה והכא את אמר מוליכין את התורה אצלן אלא על ידי שהן בני אדם גדולים התורה מתעלה בהן והא תמן מייבלין אוריתא גבי ריש גלותא א"ר יוסה בי רבי בון תמן ע"י שזרעו של דוד משוקע שם אינון עבדין לו כמנהג אבהתהון.

אור שמח הלכות יום טוב פרק ו הלכה יד

הנני לכתוב פה מה שנשאלתי, במה שהורה חכם מפורסם להתיר לישראל לנגן בכלי שיר ביום טוב שני ביום גנוסיא של מלך לכבוד המלך. אם יפה הורה, והשבתי לכאורה הלא גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה (ברכות יט, ב), מאן ל"ת, לא תסור, ורב אשי איפסוק ליה קרנא דחוטי בכרמלית ולא שדי ליה בכרמלית בסוף הקומץ רבה (מנחות לח, א) אולם זה דוקא במידי דבזיונא הוא לבריות, אבל במידי דאין בו משום בזיון, אלא ענין של כבוד שצריך לנהוג למלכים צ"ב מי שרי. והנה אשכחן בפרק מי שמתו (ברכות שם) דמוקי הך דמדלגין היינו ע"ג ארונות של מתים לקראת מלכים כו', דרוב ארונות יש בהן פותח טפח כו', ומשום כבוד מלכים לא גזרו רבנן. הרי דמשום כבוד מלכים מותר במידי דהוי טומאה מדברי סופרים, ובמסקנא דסוגיין (שם כ, א) מסיק לחד גירסא שהובא בתוספות (ד"ה שב ואל תעשה) דלאו שאינו שוה בכל דחי ליה מידי דכבוד הבריות, ולפ"ז הא תו מצי למימר דמדלגין בטומאה דבר תורה, ומשום דהוי לאו דטומאת כהנים אינו שוה בכל וצ"ל דמה דלא הוי בזיון, אלא משום כבוד מלכים, שזה אינו בכל אדם רק במלך, לא אלים למדחי דבר תורה אף שאינו שוה בכל.

ונראה לי דעד כאן לא אשכחן דמידי דכבוד מלכים לא גזרו רבנן, דוקא היכא דאשכחן דהתורה לא גזרה על טומאתו במקום בזיון גדול, כמו קבורת מת מצוה, אבל במקום שהתורה לא חילקה ולא מחלה על מצותה משום

כבוד הבריות תו גם חכמים לא הקילו על מצותן משום כבוד מלכים אף בדבריהם. ומה"ט נ"ל איסור להוציא ס"ת לכרמלית בשבת משום כבוד מלכים [אשר מצאנו כזה ירושלמי יומא פרק בא לו (פ"ז ה"א) והא תמן מובלין אורייתא גבי ריש גלותא, אר' יוסי בר"ב כו'] דכיון דלא שריא רחמנא משום כבוד הבריות תו לא הקילו חכמים משום כבוד מלכים, ולפ"ז ביום טוב של גליות דהותרה אפילו מלאכה גמורה לגבי מת, דכחול שויוהו רבנן (ביצה ו, א), הוא הדין דשבות דידיה כמו לנגן בכלי שיר שריא משום כבוד מלכים, אף על גב דעיקר דהך דרבנן הוא יום טוב ראשון, לא אשכחן דניהוי שרי מלאכה גמורה משום כבוד הבריות מ"מ מסתברא כדאמרן, ויפה הורה.

ספר החינוך פרשת נשא סוף מצוה שעט

וזה שנהגו בגליות היום להוציא ספר תורה לקראת מלכי האומות אין זה בחיוב מצוה זו כלל, שכל בני ישראל רשאין לישא אותו. ואם מדרך כבוד התורה יבחרו גם היום שישאוהו מבני לוי, תבוא עליהם ברכה.

תנועת המוסר חלק פרק כד עמוד 350

כא. לא כל מה שחושבים, יש להביע; לא כל מה שמביעים, יש לכתוב; לא כל מה שכותבים, יש להדפיס.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות עבודת כוכבים סימן קנא סעיף יד

אסור לספר בשבחן של עובדי כוכבים, אפילו לומר: כמה נאה עובד כוכבים זה בצורתו, קל וחומר שיספר בשבח מעשיו או שיחבב דבר מדבריו. אבל אם מכוין בשבחו להודות להקב"ה שברא בריה נאה כזו, מותר.

ספר אורחות צדיקים שער השתיקה

השער העשרים ואחד - שער השתיקה

השתיקה מהדברים - (אבות פ"א מי"ז): אמר רבן שמעון בן גמליאל: כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה. וכן אמר שלמה המלך, עליו השלום (משלי יז כח): "גם אויל מחריש חכם יחשב". ואמר החכם: כשאני מדבר, הוא [הדיבור] מושל בי, כי אם אני מדבר אל האדם שאינו הגון, אותו הדיבור מושל בי ומצריכני להיכנע לפניו ולבקש ממנו מחילה, וכשאיני מדבר אני מושל מלאמרו ומלהסתירו.

אמרו רבותינו (ילקוט שמעוני בהעלותך רמז תשלח): שני דיקולוגין היו עומדים לפני אנדריינוס, אחד היה מלמד על הדיבור שהוא יפה, ואחד מלמד על השתיקה שהיא יפה. אמר המלך לאותו שהיה מלמד על הדיבור שהוא יפה: היאך אתה אומר? אמר לו: מרי! אלמלא הדיבור [היאך המלכים מתמלכים בעולם], היאך הספינות פורשות לים, היאך המתים נגמלים חסד, היאך הכלות משתבחות, היאך משא ומתן בעולם? מיד אמר לו המלך

אנדריינוס: יפה דברת! אמר לו למלמד על השתיקה שהיא יפה: היאך שיבחת את השתיקה? מיד בא לדבר, עמד אותו שהיה מלמד על הדיבור שהוא יפה וסטרו, אמר לו המלך: למה סטרת אותו? אמר לו: מרי! אני למדתי משלי על שלי, כי למדתי מן הדיבור על הדיבור, וזה בא ללמד משלי על שלו, לכן סטרתי אותו. אמר לו: לא כך אמר שלמה? לא אמר האלהים שתהיה יושב ושותק כחרש, אלא אמר (משלי י יט): "ברוב דברים לא יחדל פשע וחושך שפתיו משכיל", פירוש - חושך ומונע מלדבר בחבירו.

ידיעות נחוצות

אה"ח 1234567

מקום התרחשות הנס- העיר 'סראגוסא'

אוצר החכמה

קבלה היא בידי כל יוצאי המשפחות שהשתייכו לנס יהודי סראגוסא, ופשוט להם ללא עוררין, שהנס התרחש בספרד, בעיר סראגוסא בירת ארגוניה. בניגוד למאמר[3] שפורסם בשנת תר"ע, בו מוכיח הכותב שהנס התרחש באטליה בעיר צירקוסה-סיראקוז אשר בדרום מזרח אי סיסיליה[4].

דבר ברור הוא, שהנס לא התרחש באלבניא [המשתייך לבלקן] בעיר יאנינא, כמי שחשבו בטעות כמה מרושמי העתים. טעותם נבעה, מחמת שרוב גולי וחוגגי 'פורים סראגוסא' התישבו באיזורים אלו, דהיינו טורקיה ויון.

תאריך נס 'פורים סראגוסא'

אוצר החכמה

בידי משפחות החוגגים את הפורים במשך דורות רבים, כירושה מאב לבן, אירעה תופעה שלא ברורה סיבתה, נוסח המגילה- תאריך היום והשנה שבו אירע הנס, שונה ממגילה לחבירתה. כידוע, בירושלים (בשכונת ימין משה) ישנה משפחה מיוצאי סראגוסא, המתגוררת כבר כמה דורות במקום, הם חוגגים את 'פורים סראגוסא' בי"ז בשבט[5]. וכן מעיד תושב ירושלים, רבי יצחק בהדאב ז"ל, בספרו 'מעשה נסים', שבו הוא מספר, שסבו הגיע לירושלים מעיר 'לארסו' (=יינישר) שביון ומנהגו היה לחגוג בי"ז שבט. וכן העיד הגר"ח פלאג'י והגרח"א גאגין[6]. לעומת זאת בספר 'דברי ימי ישראל בתוגרמה[7]' מובא,

---

3. ד. סימונסן, בבטאון צרפתי בשם 'REVUE DES ETUDES JUIVES' כרך מס' 59 עמ' 95-90 שי"ל בשנת 1910 למנינם. ומאז כל הבאים אחריו מעתיקים דבריו. כמו כן באוצר ישראל (אייזנשטיין) ח"ז עמ' 194 התיחס לפורים סראגוסא בערך 'סיציליא'.

4. מאחר שמטרת דברינו היא כמה שיותר להתחקות למטרה אחת 'ביאור מגילת סראגוסא באספקלריא של חז"ל', אין ברצוננו להגרר אחר גישה מחקרית וכד'. ועיין מה שנכתב אודות מש' סארגוסי-סארגוסטי.

5. במגילה אשר ביד בני סאראגוסא אשר באיזמיר כתוב י"ז בשבט (דברי ימי ישראל בתוגרמה שם). בעוד אשר במגילה שביד משפחת סאראגוסטי תושבי אל אריאנא-תונס שבמקורם מאיזמיר כתוב במגילתם י"ח בשבט.

6. הובאו דבריהם לקמן בפרק 'מדברי רבותינו בחגיגת פורים שני-פורים סראגוסא'.

7. נקרא גם בשם 'קורות היהודים בתורכיה וארצות הקדם' מאת ש. רוזאנים. י"ל בת"א תר"ץ. ח"א ציונים " ציון י" עמ' 300 הערה 65.

הדפסה בריזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

אוצר החכמה

שביד משפחת סאראגוסי, המתגוררים בירושלים כתוב במגילתם שפורים סראגוסא חל י"ח שבט[8].

כמו כן, מצאנו שינויי תאריכים באיזה שנה לבריאת העולם אירע המעשה. במגילות שביד תושבי איזמיר, ירושלים, שאלוניק ויאנינה כתוב 'חמשת אלפים ומאה ושמונים ליצירה'. ואלו במגילת תושבי איידן נכתב 'חמשת אלפים ומאה וארבעים ליצירה'[9], דבר זה אומר דרשני, אך לפשרו לא הגעתי, ואשרי מי שיעמיד דברים על דיוקם.

משפחת סראגוסי-סראגוסטי

אודות שם המשפחה 'סארגוסי', יש מן הענין לציין, שהיה קיים חכם בשם זה, הוא מר ניהו רבה רבי יוסף סארגוסי זיע"א (רכ-רסו בערך), שהוא עמד כאחד מראשי הקהילה בצפת אחר גירוש ספרד. אין המקום כאן להאריך אודותיו, אבל יש לציין דבר חדש בקשר שם למשפחתו, שאולי דרכו נוכל לזהות את מקור מוצאו. קיימים בידנו, כמה גירסאות אודות שם משפחתו המדויק. מצד אחד, קרוי בפי כל 'סארגוסי', המורה על פניו שהוא מהעיר סראגוסא שבספרד. כמו כן, נמצא מכתב מאחד תלמידי רבינו עובדי-ה מברטנורא, הכותב עליו 'כמה"ר יוסף סארגוסי ספרדי'[10], וכן נמצאה חתימה שבה הוא הוא חתם את שמו 'אל סרקוסטי'[11] [12]. מאידך, ג"ע החיד"א בשם הגדולים בערכו, מעיד, שראה מכתב מרבי חיים סאראגוסי, מבני בניו של הרב הכותב, שסבו היה מגירוש סיסיליא, וכן נמצא מכתב בן תקופתו הקוראים לו בשם משפחה 'סרכוסי-סרקוסי'[13]' המורה, שמקורו מאטליה מעיר צירקוסה-סיראקוז אשר בדרום מזרח אי ציציליה-סיסיליה.

מאז גירוש ספרד, מצאנו שמות משפחה סארגוסי-סארגוסטי, שהיגרו בעיקר במלכות תוגרמה, דהיינו, מדינות טורקיה-יון, והם נמנים עם אותם המשפחות שחגגו במשך דורות 'פורים סראגוסא', עם עוד משפחות רבות שמסורת אבותיהם בידיהם, על אף שאין שמות משפחתם מורה שהם מצאצאי סראגוסא.

---

8. וכן במגילת איידן מגילת שאלוניק ומגילת יאנינא.'דברי ימי ישראל בתוגרמה' שם.
9. דברי ימי ישראל בתוגרמה' שם.
10. אגרות ארץ ישראל-יערי. מכתב כד, 'אגרת תלמיד רבי עובדי-ה מברטנורא מירושלים' עמ' 149.
11. השם העתיק של עיר סראגוסא, הוא סרקסטא.
12. ספר אסף - קובץ מאמרי מחקר. מאמר מאת מ. בניהו 'תעודת מן הדור הראשון של מגורשי ספרד בצפת', עמ' 124. מוסד ה"ק ירושלים תשי"ג.
13. נתפרסם ע"י גוטהייל-וורל, עמ' Fragments from the Cairo genizah, University of Michigan VOL.6 262-264.

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
פורים סראגוסא בהלכה ובאגדה ניזר, יוסף עמוד מס : 16 הודפס ע"י אוצר החכמה

אבי המשפחה שהיגר לתונס, הוא המנוח אלי-ה סארגוסטי ז"ל. נולד בסביבות השנים ת"ר-תר"י באיזמיר שבתורקיה, היגר לתונס בשנת תר"ן, הוא היה סוחר במקצועו ובסוף ימיו התעסק ביצור יין. בנו הוא המנוח חיים סארגוסטי ז"ל, נולד בשנת תרל"ה-תר"מ באזמיר והיגר לתונס עם הוריו בגיל 10-15 (תר"ן). בשנת תר"ס בא בברית נשואין עם מרת סולטנה בת חיים ואסתר לבית זמבריס. בנו הוא המנוח יעקב סארגוסטי ז"ל, נולד בתונס ביום השני של ר"ה תרס"ז. בשנת תר"צ המשפחה העתיקה את מגוריה לאל-אריאנא פלך תונס (עיר הבירה). בסביבות שנת תרצ"ו-תרצ"ז בא בברית נשואין עם מרת מסעודא בלעיש, בשנת תשי"ו- תשי"ז נפטר חיים סארגוסטי לב"ע.

בין השנים תר"צ-תשכ"ז, זכתה אל-אריאנא שיחגגו בה את פורים סראגוסא. בנוסף, יש לציין, עוד ב' נקודות חשובות המייחדות את המנוח יעקב סארגוסטי ז"ל: א. מידי שנה בשנה במוצאי שבת פרשת זכור היה מקבץ כל נערי המקום לייצר דמות המן הרשע, עשויה מבגדים בלוים, כדי לשורפו ביום פורים[14]. ב. בשביעי של פסח, כשהקהל היה יוצא מהבית הכנסת, היה מוליכם להר שהיה אפשר דרכו להשקיף על הים, והיה מלהיב את כל הקהל בשירות ותשבחות.

פורים סראגוסא 'נוסח תונס'

בידי משפחת סארגוסטי, שהגרו מטורקיה למדינת תונס, קיים נוסח ומסורת מיוחדת אודות כמה פרטים, בשונה משאר המשפחות החוגגים את הפורים בתפוצות. הפרט הראשון הוא; תאריך החג, שנחוג בי"ח שבט, כנזכר בנוסח מגילתם, בשונה מרוב יוצאי וחוגגי פורים סראגוסא, החוגגים בי"ז בשבט. הפרט השני הוא; שבנוסח מגילתם נכתב, שהמעשה התרחש בשנת חמשת אלפים ומאה ושמונים ליצירה, כאשר נמצא נוסח אחר שבו נכתב בשנת חמשת אלפים ומאה וארבעים ליצירה. הפרט השלישי הוא; שלא נהגו להתענות יום לפני הפורים, כמו שנהגו בירושלים[15].

כדרכו של עולם, טבעם של בני אדם להמשך אחר מנהג מקומותיהם, משפחת סארגוסטי אימצה לעצמה מנהג המאפיין את יוצאי תונס - לפייט בכל הזדמנות את השיר 'בר יוחאי'[16], כך הם נוהגים גם לשיר ולזמר את השיר 'בר יוחאי' אחר קריאת

---

14. עיין פרטי ומקורי המנהג בספר עלי הדס מהדו"ב עמ' 698.

15. עיין לקמן בפרק ב מס'1-2.

16. עיין מחקרי ירושלים בפולקלור היהודי ב. מאמר מאת א. חזן, 'שבחי צדיקים בשירה ובפיוט של יהודי צפו"א. טבת תשמ"ב. ומחקרי ירושלים במחשבת ישראל - ספר הזוהר ודורו כרך ח'. מאמר מאת מ. חלמיש 'שיר בר יוחאי'. תשמ"ט.

הדפסה בריזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

המגילה, ללא שהיה קשר בין 'פורים סראגוסא' לתנא רבי שמעון בר יוחאי זיע"א. בידי המנוח יעקב סארגוסטי ז"ל היה שיר המושר אחר קריאת המגילה וזהו לשונו[17]:

-שיר עם-

היום לנו פורים

היום לנו פורים	היום לנו פורים
ומחר יום חול	ומחר יום חול
אל צוה לשמוח	אל צוה בפורים
ביום זה לכל	לביבות בו אכול

אל צוה לשמוח
היום עד בלי די
ולבלתי שכוח
גם עני אזי

סיפור הנס - גירסאות ושמועות שונות

רבי אליהו חי גג' (גיג) ז"ל בספרו 'זה השלחן'[18] מספר סיפור הדומה לנס יהודי סראגוסא, שאירע במקום אחר [ולא ברור האם עירוב פרשיות קרה כאן או שבאמת אירע נס דומה במקום אחר ובזמן אחר]. הוא כותב שבעבר בעיר ליוורנו (איטליה) היו ספרי התורה מונחים בתיק ושינו לספרי תורה במעיל עקב מעשה שהיה, וז"ל:

"מעשה נורא שהיה בעיר ליוורנו יע"א, שחוק מנהגם שיבא המלך והמלכה לבית הכנסת הגדולה יום שבועות בעת התפילה ויושבין על הכסאות המיוחדים להם ובעת (שהוציאו) [שיוציאו] הס"ת יעמוד הש"צ ובידו הס"ת ויסבב הס"ת על ראש המלך והמלכה ויברכם ברכת המלכים וכן עושין בכל שנה ושנה.

---

17. מפליא הדבר, שהשיר הזה כמתכונתו מופיע בספרו של יו"ט לוינסקי. ספר המועדים כרך ו'. ת"א תשט"ז. ימי מועד וזכרון. פורים שני. עמ' 296.

18. אלג'ר תרמ"ב. סי' צו' 'דיני קדושת ספר תורה' סעי' ו' (עמ' רכג') בהערותיו 'ויגש אליהו', מספר ששמע זאת מגזבר בהכנ"ס בליוורנו, איש ירא ה' בשם חיים רועא.

פעם אחת, עלה בדעת חכמי ורבני העיר (ליבטלו) [לבטל] זה המנהג, שחששו על כבוד התורה שיברכו בו על המלך הערל ויבז (בעניהם) [בעיניהם] דבר זה ולא שפיר עבדי, ועשו וועד בזה ועלו בהסכמה (אחד) [אחת], שיסירו התורה מתוך הספר ויברכו אותם בתיק הספר לבד, שהיא (ריקם) [ריקה] מהתורה.

ובתוך הוועד היה יהודי א' רשע ומוסר והלך לבית המלכות וגילה סוד זה להמלך ונתכעס המלך ואמר, אם אמת היה הדבר (היה) [על] שונאי ישראל כליה.

ובלילה, בא בעל החלום (לשמש) [לשמשי] בהכנ"ס והם ארבעה שמשים ואמר לכל אחד מהם מהר וקח המפתח של בהכנ"ס והולך לבהכנ"ס (והכניס) [והכנס] הס"ת בתוך התיק הספר המוכן שיברכו בו המלך וכן הלך לכולם וכל אחד הגיד לחבירו החלום והלכו ועשו כל מה שאמר להם בעל החלום (ושגרו) [וסגרו] בהכנ"ס והלכו לביתם ולא הגידו לשום אחד מבני הבהכנ"ס כקטון כגדול.
אוצר החכמה

ובבוקר באו הקהל לבהכנ"ס שיתפללו כנהוג ובאו המלך והמלכה לבהכנ"ס וישבו על הכסאות כנהוג ופניהם זועפים ובהגיע העת שיברכום, עמד הש"צ ולקח הספר שהכינו להם והתחילו לברך אמר להם המלך יפתחו הספר לראות מה יש בתיק וכולם אחזתם רעדה וחלחלה כיצד יעשו ולא יכלו (להתנצל) [להנצל] מזה, בעל כרחם יפתחו הספר, הם פתחו הספר ומצאו שיש שם ס"ת ויתמהו כולם על ענין הזה מי הכניסו בתוך התיק.
ברזולוציה

ואח"כ סיפר להם המלך מה שאמר לו המוסר והיה המוסר שם בבהכנ"ס ונעשו פניו כשולי הקדירה ותיכף אמר המלך שיקחו בידם המוסר ויעשו לו משפט חרוץ ולסוף הענישו המלך עונש גדול ומת, כן יאבדו כל הרשעים והמוסרים.

ואחר זה עמדו השמשים וסיפרו החלום לאנשי בהכנ"ס, לחכמים והרבנים שהיו בזמן ההוא ונתנו שבח ותהילות לאל על הנסים שעשה עמהם השם יתברך ב"ה וב"ש, ושוב גזרו אומר מהיום ההוא שלא יעשו תיק לספר כלל ואמרו דלאו כל שעתא מתרחש ניסא ומזה נשתרבב המנהג עד הלום שלא יעשו תיק לספר.

נמצאו למדים מדבריו, שהסיפור אירע בליוורנו ולא בסראגוסא. שנית, 'שהמלך והמלכה היו מנהגם שיבא המלך והמלכה לבית הכנסת הגדולה יום שבועות בעת התפילה... ויסבב הס"ת על ראש המלך והמלכה' ולא יוצאים לקראת המלך ברחובות קריה. שלישית שהיו ארבעה שמשים (בארבע קהילות שונות או באותו בהכנ"ס). רביעית, שהיה זה בחג השבועות ולא בחודש שבט.

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

בספר 'מזכרונות איש ירושלים'[19], מספר אפרים כהן-רייס 'ששמע על האגדה המספרת, כי יהודי **מגנצא** היו נוהגים לפגוש מושלים ורוזנים בתיקי ספרי תורה ריקים, משום שלא רצו לעשות את ספרי התורה חולין...[20]".

מה שברור, שהיה ידוע בקרב היהודים לדורותיהם נס שארע לקהילה יהודית עתיקה אודות הסרת גוילי ספר תורה מתוך התיק וכו'.

אהל"ח 1234567

אוצר החכמה

19. י"ל בת"א תרצ"ג. שם עמ' 159 (במהדורא ראשונה זה מופיע בעמ' 246).

20. שלוש הנקודות הם מפרי עיטו של הכותב, ומאחר שדבריו שם הם כדרך אגב לא ראה לנכון להאריך בזה.

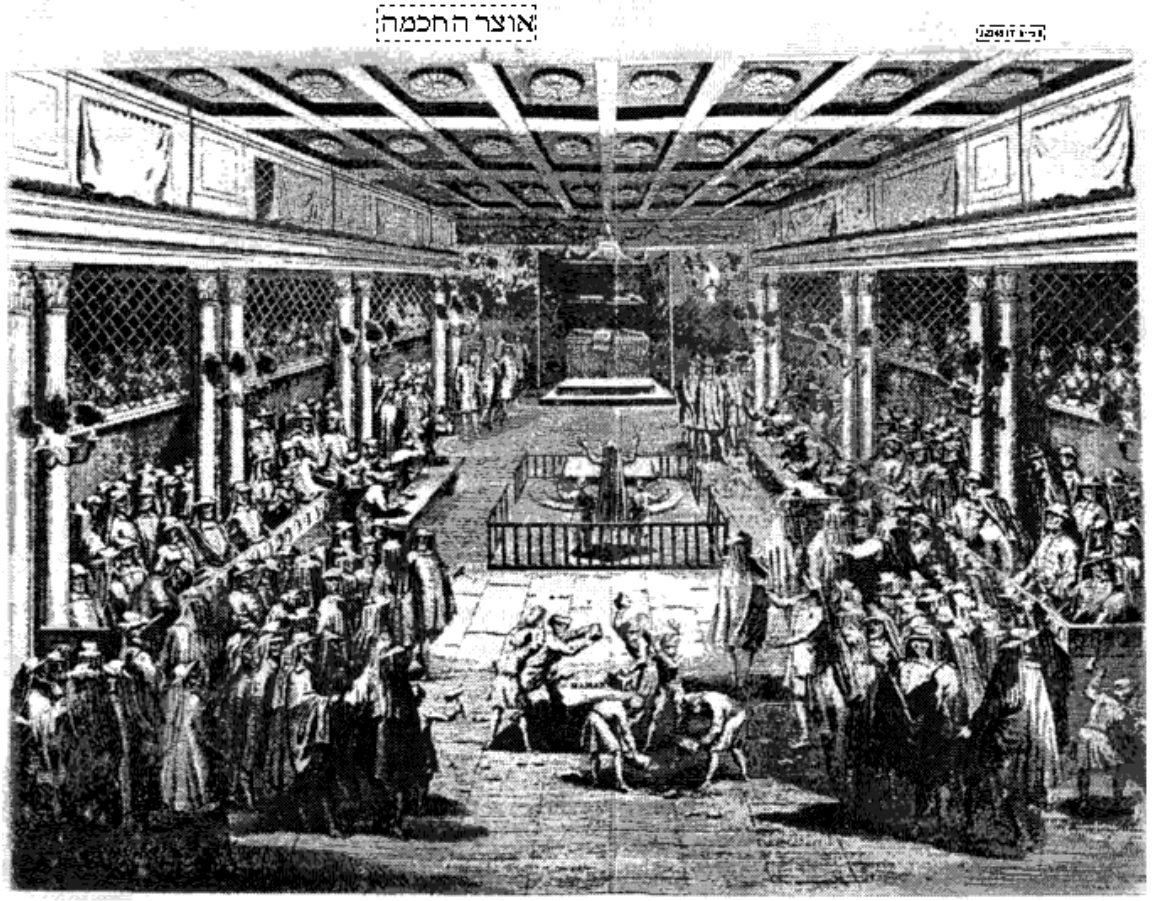

פורים בקהלה הפורטוגזית בעיר אמסטרדם

הדפסה בריזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התוכנה

מבוא

יכולים בני עיר לתקן בהסכמה ובחרם עליהם ועל הבאים אחריהם לעשות פורים ביום שנעשה בו נס
(מ"ב סי' תרפו' ס"ק ח')

בין 'ימי הפורים' שנקבעו בתפוצות ישראל כימים טובים[21], מלבד ימי הפורים שנקבעו בדורות הראשונים על ידי אנשי כנסת הגדולה על הניסים שנעשו בימי מרדכי ואסתר, 'פורים סרגוסה' הינו מן הבולטים שבהם.

מעט מאוד פרטים ידועים לנו על קהילת סרגוסה הקדומה, על רבניה, חכמיה ומוסדותיה. ברם, רצה הקב"ה שדורות האחרונים יכירו וידעו את השגחתו על יראיו, ונשתמרה מסורת בידי בני ויוצאי קהילת סרגוסה בכל תפוצות ישראל לחוג את היום בו נעשה נס לאבותיהם, ולהזכיר את מעשה הנס מתוך המגילה המגוללת בפרטות את מעשה הנס.

מצאנו בדברי גדולי הדורות התייחסות לנס שהתרחש ליהודי סרגוסה בכלל ולמגילה המתארת זאת בפרט.

דבר ברור הוא, שקהילה מפוארת וחשובה כקהילת סרגוסה ניהלה את ענייניה על פי דעת חכמים ככתוב בנוסח המגילה 'שנים עשר חכמי הקהילות וארבעה דיינהם'. אמנם, כיון שכיום אין בידינו מקורות הלכתיים ואף לא היסטוריים בני אותה התקופה, על מנת שנוכל להכיר וללמוד מהם את הפסקים והתשובות לבעיות שנתעוררו במעשיהם, מלבד המגילה-מגילת סרגוסה. נתעוררנו לברר וללבן במאמר שלפנינו כמה מן העניינים הללו הנוגעים בגופי הלכה.

סיפור הנס בקצרה

קהילת סרגוסה מנתה כחמשת אלפים נפש, בשתים עשרה קהילות מסודרות. מפעם לפעם, כשהיה המלך מבקר בשוק היהודים, היו בני הקהילה וראשיה יוצאים לקראתו כשבידיהם שלושים וששה ספרי תורה - שלושה ספרים מכל קהילה. ברבות הימים, על פי עצת רבני ודייני קהילות סרגוסה, כל קהילה הכינה שלשה תיקי ספר

21. קיים בתפוצות ישראל למעלה ממאה 'פורים' מקומיים, נזכיר המפורסמים שבהם: 'פורים פראנקפורט' שחל בכ' אדר, שעליו מספר החת"ס על רבו בעל ההפלאה שהיה חוגג אותו. 'פורים תוס' יו"ט' שחל ביום ב' של ר"ח אדר, כמסופר במגילת איבה. פורים ווילנא שחל בט"ז כסליו (ראה חיי אדם, הלכות מגילה, כלל קנה סעי' מא).

הדפסה בריולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
פורים סראגוסא בהלכה ובאגדה ניזר, יוסף עמוד מס : 21 הודפס ע"י אוצר החכמה

תורה ריקים מעוטרים ומקושטים ובהם היו יוצאים לקראת המלך. יהודי מומר בשם מארקוש גילה את הדבר באזני המלך שהחליט לבוא לביקור פתע ולבקש מן היהודים לפתוח את הספרים ובזה יתגלה קלונם ויענישם. סיבב הקב"ה ולילה לפני ביקור המלך בשוק היהודים, נתגלה איש זקן לכל שמשי בתי הכנסת בחלום והורה להם להכניס אל התיקים הריקים את ספרי התורה ולבל יגלו לאיש. קמו השמשים משנתם, בלי שידעו איש מחלום רעהו, והכניסו את ספרי התורה אל התיקים הריקים. למחרת, כאשר המלך ביקר בשוק היהודים וביקש שיראו לו מה כתוב בספרי התורה שהם נושאים לפניו על מנת לכבדו, נבהלו היהודים. כשפתחו את התיקים גילו את הספרים בתוכם ונפתח להם בכתוב 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם...' המלך היטיב ליהודים, הפר ה' את עצתו המרושעת של מארקוש, הוא נתלה על העץ, ו'ליהודים היתה אורה ושמחה'.

אקדמות מילין

נוסח המגילה שלפנינו, הוא אחד הנוסחאות שביד משפחת סארגוסטי יוצאי תונס[22], שהם בעצמם מחזיקים כמה מגילות עם שנויי נוסחאות קלים אחת מהשני. אבל קיימות עשרות מגילות המסתובבות ברחבי העולם, חלק בקרב משפחות בירושה מאבותיהם, שהיו חוגגים וקוראים את מגילת סראגוסא, וחלק מונחות בספריות ציבוריות.

חשבנו שהיה מן הענין להדפיס אותה כדי שתהיה בת השגה לכל מבקש[23].

ואי"ה בקיץ אדפסינה בל"נ באותיות מרובעות גדולות, למען ידעו הנס שעשה לעמו ישראל, בלילה אחת כמסופר, יהא רעוא כי כן יעשה לנו נסים ונפלאות ויצילנו מיד כל הקמים עלינו לרעה ויפר עצתם ויגאלנו גאולת עולם וכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות בעגלא ובזמן קריב אמן.

מדברי רבי יצחק בהדאב ז"ל
בספרו 'מעשה נסים' [עיין להלן פרק ב מס' 4]

22. בקשר לנוסח המגילה שביד משפחת סארגוסטי יוצא תונס כבר נכתב באריכות בספר תרשיש 'נוסח של מגילת סרגוסה בערבית תוניסאית' מאת יוסף ינון, עמ' 108-93.

23. ומנפלאות תמים דעים שבדיוק השנה תשע"ב, הרב מרדכי גנוט בעל הלוח 'דבר בעתו' החליט להשמיטה מחוסר מקום.

הדפסה בראולוגיית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
פורים סראגוסא בהלכה ובאגדה ניזר, יוסף עמוד מס : 22 הודפס ע"י אוצר החכמה

אוניברסיטת 1234567

אוצר החכמה

ויהי בימי המלך סראגוסנוס מלך אדיר וחזק היה והיו תוזות ממשלתו כוזמשת אלפי איש מבני ישראל כלם זוכמים ונבונים ראשי אלפי ישראל המה לבד מבוזוריהם ונעריהם ונשיהם וטפם ובניהם ושתים עשרה קהילות קדושות בנויות מאבני גזית ועמודי שיש כלולות יופי ממולאים בתרשיש ובה מנהג היהודים האלה בעבור המלך דרך שוק של היהודים היו מוצאים שלושה ספרים מכל קהילה וקהילה שלושים ושש ספרים מעוטפים בבגדי רקמה ובתיקי כסף וזהב ורמונים ותפוזי כסף וזהב במשכיות כסף בראשי הספרים ומברכים למלך בקול גדול ורם וכל העם עונים אוזריהם אמן :

ויהי היום נקהלו שנים עשרה זוכמי הקהלות וארבעה ועשרים דייניהם בהוזבא לאמר לא כן אנוזנו עושים לצאת עם תורת אלוקינו אלוקים וזיים ומלך עולם לפני עובד עבודת אלילים אלמים נועדו נוסדו יוזדיו להכין שלושה תיקין רקים מכל קהילה וקהילה מעוטפים במעילים ורמוניהם לצאת עמהם לפני המלך יען כי כן מנהגם להיות תופש התורה וזכם הקהל ושני דייניו עמו ואיש לא ידע את הדבר הזה רק וזכמיו ודייניו וכך היו עושים עד שנת שתים עשרה למלך סראגוסנוס :

בימים ההם נשתמד איש ריב ומדון רשע ובליעל וזיים שאמי שמו ויהי האיש נוזמד בבית המלך כי היה משרת בשער המלך לפנים בישראל בעת ההיא גדל המלך סראגוסנוס את וזיים שאמי אשר שם את שמו מרקוש וישם את כסאו בין השרים אשר אתו בהיכל המלך :

ויהי היום יצא המלך סראגוסנוס וכל העם אשר אתו ושרים והפוזתים כמנהגם ללכת בכל אות נפשם ויעבור בתוך העיר ויקם מרקוש לעבור בשוק היהודים וימהרו היהודים ויגידו לראשי הכנסיות לאמור הנה המלך עובר בשוק ויקומו וזכמי הקהילות ודייניהם וכל העם אשר אתם ויוציאו את התיקין רקים כמנהגם מעטפים במעילי רקמה ויברכו את המלך בקול רם ויענו כל העם ויאמרו אמן וילך המלך לדרכו בשלום :

אוצר החכמה

ויהי לעת ערב כשבת המלך על כסא מלכותו בלבוש מלכות תכלת וזהב ועטרת זהב גדולה משבצת באבני זפך בראשו ויאמרו שריו ויעציו וחכמיו מה נכבד היום הזה המלך סראגוסנוס מכל המלכים אשר בארץ המה בעיני כל היהודים בצאתם לפני המלך ראשי שופטיהם כל איש ישראל עם ספרי התורה להשתחוות לפניו ולברכו ויען מרקוש הרשע לפני המלך והשרים חלילה ליהודים האמללים האלה בדבר הזה יודע למלך כי התיקין רקים הם ואין כל מאומה בתוכם כי במרמה הם עושים ויהי כשמוע המלך והשרים וחכמיו ויועציו את הדבר הזה חרה להם ויקצף המלך מאד וחמתו בערה בו :

ויאמר המלך לחכמים יודעי דת ודין ופוסקי הדינין כדת מה לעשות לאנשים הזטאים האלה בנפשותם אשר קשרו קשר אמיץ וחזק לרמות את המלך ויענו כלם ויאמרו משפט מות לאנשים האלה אם על המלך טוב יכתב לאבדם ויחתם בטבעת כי כתב אשר נחתם בטבעת המלך אין להשיב ויקראו ספרי המלך בחדש אחת עשרה הוא חדש שבט ששה עשר יום בו ויכתבו על היהודים כרצונם ויהי כאשר נחתם הכתב ויאמרו בבוקר נצא עליהם בפתע פתאום ללכת ולעבר בשוק היהודים ובצאתם לפני המלך בספרים נפתחה את התיקין ונראה אם צדקו דברי מרקוש אז יקומו עליהם חיל המלך כלם אחזי חרב מלמדי מלחמה איש חרבו על ירכו ויהרגו כלם כאחד תוך קהלתם ואת בית תפילתם ישרפו באש ואת טפם ואת נשיהם נקח לנו לעבדים ולשפחות רק כל שללם יבוא אל גנזי המלך וייטב הדבר בעיני המלך והשרים לעשות כן ויכתוב ויחתום בטבעת המלך :

בלילה ההוא נדדה שנת אפרים ברוך שמש הקהל אשר היה בעיר סראגוסנוס והיה האיש ההוא תם וישר ירא את יי וסר מרע ועובד את יי בלב תמים ושמחה וירא והנה איש נכבד בעל שער אחור עור במתניו איש פקיד על כל בשורות טובות ומראהו כמראה איש האלקים נורא מאד אליהו הנביא שמו ויקיציהו משנתו ויאמר לו מה לך נרדם קום מהרה חושה אל תעמוד לך לקהל ומלא את התיקין הריקים בספרי

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
פורים סראגוסא בהלכה ובאגדה ניזר, יוסף עמוד מס : 24 הודפס ע"י אוצר החכמה

אוצר החכמה

תורה ובא ושכב על משכבך בשלום השמר לך ושמור את נפשך מאד פן תגיד לזולתך כי אם הגיד תגיד דע כי מות תמות ודמך בראשך ויקם אפרים והנה אימה גדולה נפלת עליו ויעש כאשר האיש המבשר ציוהו ובא ושכב על מטתו וערבה שנתו

ככל הזוזון אשר ראה אפרים כן ראו כל השמשים של שתים עשרה קהלות בלילה ההוא ובעת ההיא עשו ולא הגידו לזולתם כאשר צום האיש המבשר וכל אזוד זשב שהוא לבדו ראה המראה והזוזין ההוא ויפלא בעיניו הדבר ויהי בבוקר בשבעה עשר יום לזודש שבט שנת שלש עשרה למלך סראגוסנוס בשנת אלף ושלוש מאות וזמשים ושתים לזרבן בית קדשינו תובב"א שהוא בשנת זמשת אלפים ומאה ושמונים ליצירה ויקם המלך סראגוסנוס הוא וכל שריו ומנהיגיו ויועציו וזכמיו ביום ההוא ויעבור פתאם דרך שוק היהודים ומרקוש הרשע הולך לימין המלך וכל זיל המלך הולכים אזריו מזינים בכל כלי מיני מלזמה ובשלוש מאות נערי המלך כלם אזזי זרב מלמדי מלזמה איש זרבו על ירכו לעשות ביהודים כרצונם ויהי מדי עברם בשוק של היהודים מהרו ויגידו ליהודים ולזכמים ודיינים בזפזה ויקזו את התיקין לברך למלך כמנהגם ויאמר להם המלך רצוני לראות את תורת משה איש האלקים אשר אתם מברכים אותי בשמו :

ויהי כשמע הדבר הזכמים והדיינים וכל העם את דבר המלך ויצא לבם ונמס היה בלבבם ויזרדו ויאמרו מה זאת עשה אלוקים לנו והם לא ידעו מה עשה להם אלוקי אבותם וימהרו שרי המלך ויפתזו וימצאו מלאים עם תורת משה והיה כתוב בראש העמוד ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם כי אני יי אלקיהם ויקראו אותו למלך ויקזו תיק אזר ויפתזו וימצאום את זה מלא תורה וכן בשלישי וכן בכלם ויהי כראות המלך וכל השרים כל התיקין מלאים עם תורת האלקים ויברכם המלך וימזול להם המס שלוש שנים ויפטור להם מנדבתו וילכו גם הם מאתו בשלום ויצו המלך ויתלו את מרקוש הרשע על העץ על אשר זמם לעשות רעה עם היהודים

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
פורים סראגוסא בהלכה ובאגדה ניזר, יוסף עמוד מס : 25 הודפס ע"י אוצר החכמה

אוצר החכמה

וישלוזו את נבלתו באשפה עד אכל הכלבים את בשרו ואת עצמותיו שרפו באש כן יאבדו כל אויביך יי :

על כן קימו וקבלו היהודים הנמצאים בעיר סראגוסנוס עליהם ועל זרעם להיות עושים את יום שמונה עשר לזודש שבט בכל שנה ושנה הם ובניהם ובני בניהם עד עולם ששון ושמזה ויום טוב ומשלוז מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים ליהודים היתה אורה וששון ושמזה כי מרקוש הרשע זשב על היהודים לאבדם וישוב מזשבתו הרעה על ראשו ותלו אתו על העץ כן יאבדו כל אויביך יי כי מרזמם נהגם הוא יקיים בנו מקרא שכתוב אם יהיה נדוזך בקצה השמים משם יקבצך יי אלקיך ומשם יקוזך והביאך יי אלקיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך ונאמר כי פדה יי את יעקב וגאלו ונאמר אז תשמוז בתולה במזול ובזורים וזקנים יזדיו והפכתי אבלם לששון ושמזתים מיגונם ונאמר כל כלי יוצר עליך לא יצלוז ארור מרקוש

ברוך אפרים ארורים כל הרשעים
ברוכים כל ישראל וגם אליהו זכור לטוב

הדפסה ברזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
פורים סראגוסא בהלכה ובאגדה ניזר, יוסף עמוד מס : 26 הודפס ע"י אוצר החכמה